

**ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ**

СТАСЮК ВОЛОДИМИР ВАСИЛЬОВИЧ

**ЕФЕКТИВНА БІЗНЕС-МОДЕЛЬ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ ЯК ІНСТРУМЕНТ
СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ПСГП ІМ.ШЕВЧЕНКА)**

Спеціальність 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

АВТОРЕФЕРАТ

на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Тернопіль – 2019 р.

Дипломною роботою за освітнім ступенем «магістр» є рукопис

Робота виконана на кафедрі економіки та фінансів Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент
Дячун Ольга Дмитрівна,
доцент кафедри економіки та фінансів,
Тернопільський національний
технічний університет імені Івана
Пулюя

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент
Бурліцька Оксана Петрівна
доцент кафедри промислового
маркетингу,
Тернопільський національний
технічний університет імені Івана
Пулюя

Захист відбудеться 26 грудня 2019 р. о 14 годині на засіданні екзаменаційної комісії № 60 у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя за адресою: 46001, м. Тернопіль, вул. Білогірська, 50, навчальний корпус № 10, ауд. 130

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Стратегічне планування на сучасних підприємствах є важливим джерелом можливостей зростання конкурентоспроможності на ринку як наслідку проведення узгоджених дій усіх підрозділів організації у процесах досягнення бажаних результатів.

Одним із інструментів стратегічного планування науковці та дослідники-практики виділяють бізнес-моделювання, результатом якого є ідентифікація та формалізація усіх процесів, що відбуваються на підприємстві. Чіткість та узгодження векторів роботи є запорукою отримання синергічного результату діяльності.

Метою роботи є розробка ефективної бізнес-моделі для ПСГП ім.Шевченка як інструменту стратегічного планування підприємства.

Основними завдання дослідження є наступні:

- 1) Дослідити суть стратегічного планування у підприємстві та ідентифікувати його місце у процесах стратегічного управління.
- 2) Розкрити особливості концепцій стратегічного планування через призму теоретичних поглядів та практичних інструментів реалізації
- 3) Окреслити роль бізнес-моделювання в контексті стратегічного підходу до планування діяльності підприємства
- 4) Здійснити аналіз основних показників та результатів діяльності підприємства
- 5) Розробити універсальну процедуру процесу стратегічного планування ПСГП ім.Шевченка
- 6) Змоделювати систему оптимізації асортиментної політики ПСГП ім.Шевченка
- 7) Сформулювати бізнес-модель Canvas вирощування зелені в теплицях як допоміжний вид діяльності підприємства
- 8) Проаналізувати ринок сільського господарства в Україні та дослідити конкурентний профіль ПСГП ім.Шевченка
- 9) Провести моделювання ефективності реалізації інвестиційного проекту ПСГП ім.Шевченка
- 10) Формалізувати процеси розподілу ресурсів підприємства через розробку та апробацію моделі їх оптимізації
- 11) Проаналізувати окремі питання, що стосуються забезпечення охорони праці на підприємств та безпеки в надзвичайних ситуаціях

Об'єктом дипломної роботи є фінансово-господарська діяльність ПСГП ім.Шевченка

Предметом дипломної роботи є теоретичні, методичні та практичні аспекти розробки та реалізації бізнес-моделі на прикладі ПСГП ім.Шевченка.

Методи дослідження. В процесі дослідження були використані методи аналізу та синтезу, порівняння, узагальнення.

Інформаційну основу роботи складають наукові праці науковців-економістів, офіційні статистичні дані; науково-методична література; матеріали періодичних видань та ресурси мережі Internet.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробці ефективної бізнес-моделі у підприємстві як інструменту стратегічного планування на прикладі ПСГП ім.Шевченка.

Практичне значення одержаних результатів полягає у формуванні рекомендацій практичного спрямування, які можуть бути застосовані в роботі ПСГП ім.Шевченка.

Апробація результатів дослідження. Основні тези, які стосуються предмету дослідження, були розглянуті в роботі III Міжнародної науково-практичної конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах» (м.Тернопіль, 5.04. 2019 р.).

Структура та обсяг роботи. Робота складається з вступу, шести розділів, висновків та пропозицій; викладена на 132сторінках, в тому числі містить 36 таблиць, 42 рисунки; додатки, список використаних джерел з 70 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, окреслено мету, завдання, предмет та об'єкт роботи, перелічено методи досліджень, що використовувалися у роботі, вказано на інформаційну базу дослідження, а також описано наукову новизну та практичне значення отриманих результатів.

У **розділі 1 «Теоретичні напрями дослідження ефективності стратегічного планування через розробку бізнес-моделей»** дипломної роботи описано суть та основні особливості стратегічного планування діяльності суб'єктів господарювання.

Виявлено, що стратегічне планування як процес висунення таких цілей і стратегій поведінки відповідних об'єктів управління, реалізація яких забезпечує їх ефективне функціонування в довгостроковій перспективі, швидку адаптацію до умов зовнішнього середовища, що змінюються, тісно пов'язане із процесами бюджетування, контролю, довгострокового планування та стратегічним управлінням підприємства.

Описано місце стратегічного планування у процесах стратегічного управління розвитком підприємства та окреслено принципи, які повинні бути покладені в основу формування стратегічного плану (селективність, варіантність та комплексність).

Детально проаналізовано форми планування і види планів залежно від змісту, цілей і завдань.

Серед складнощів стратегічного планування на підприємствах виділено неоднозначність сприйняття складностей людиною, залежно від її психологічних якостей і здатностей; відмінності у когнітивних здатностях (здатностях до засвоєння

знань); відмінності у професійній підготовці і кваліфікації; відмінності у професійній ментальності й системі цінностей.

Також на основі аналізу наукових джерел, виділено такі інструменти стратегічного планування: управління за цілями, управління знаннями, управління якістю, бенчмаркінг, реінжиніринг бізнес-процесів.

Крім того описано основні методичні підходи до стратегічного планування розвитку діяльності підприємств – довгострокове планування / планування «від досягнутого»; стратегічне планування на засадах визначення стратегічних центрів й зон господарювання; стратегічне планування за системою збалансованих показників; стратегічне планування на основі показника капіталізації; стратегічне планування із застосуванням автоматизованих систем (ERP, MRP, MRPII).

Показано (рис.1), що ефективність стратегічного планування залежить від уміння змодельовати ситуацію, здатності виявити необхідність змін на підприємстві; здатності розробити проект стратегічних змін; здатності використовувати в ході змін надійні методи; здатності втілювати стратегію в життя.

На рис.1.5 показано модель процесу стратегічного планування.

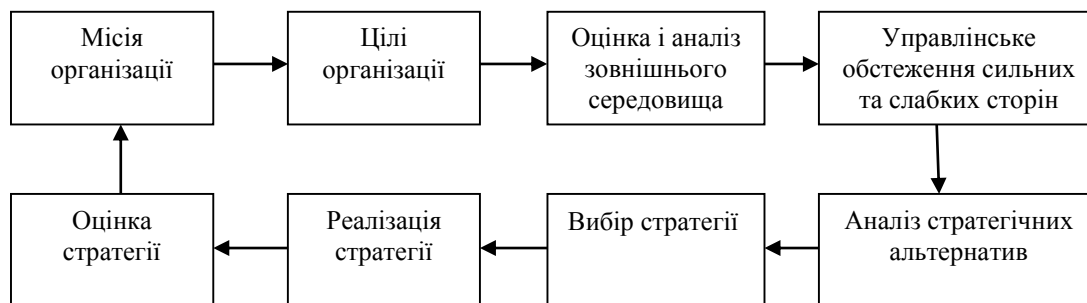

Рисунок 1. Модель процесу стратегічного планування

Джерело: власна розробка

Детально описано роль бізнес-моделювання на підприємствах у процесах стратегічного планування, зокрема подано цілу низку визначень терміну «бізнес-модель», класифікацію бізнес-моделей, які можуть бути використані в процесах стратегічного планування діяльності підприємства, зокрема модель ціле покладання, організаційно-функціональна, інформаційна ресурсна, бюджетна, процесна, матрична, компетентнісна.

У розділі 2 «Кількісна оцінка результатів фінансово-господарської діяльності ПСГП ім.Шевченка» подано загальну характеристику господарської діяльності ПСГП ім.Шевченка, зокрема описано організаційно-правову форму, форму власності, подано перелік основної продукції, яку виготовляє та реалізовує підприємство.

Провівши аналіз активів підприємства, виявлено, що протягом періоду 2014-2018 рр. загальна вартість активів зростала від рівня 11185 тис.грн. у 2014 році до 30723 тис.грн. у 2018 році, тобто абсолютне відхилення становило за період 2014-2018 рр. становило 19538 тис.грн., а відносне – +174% (рис.2).

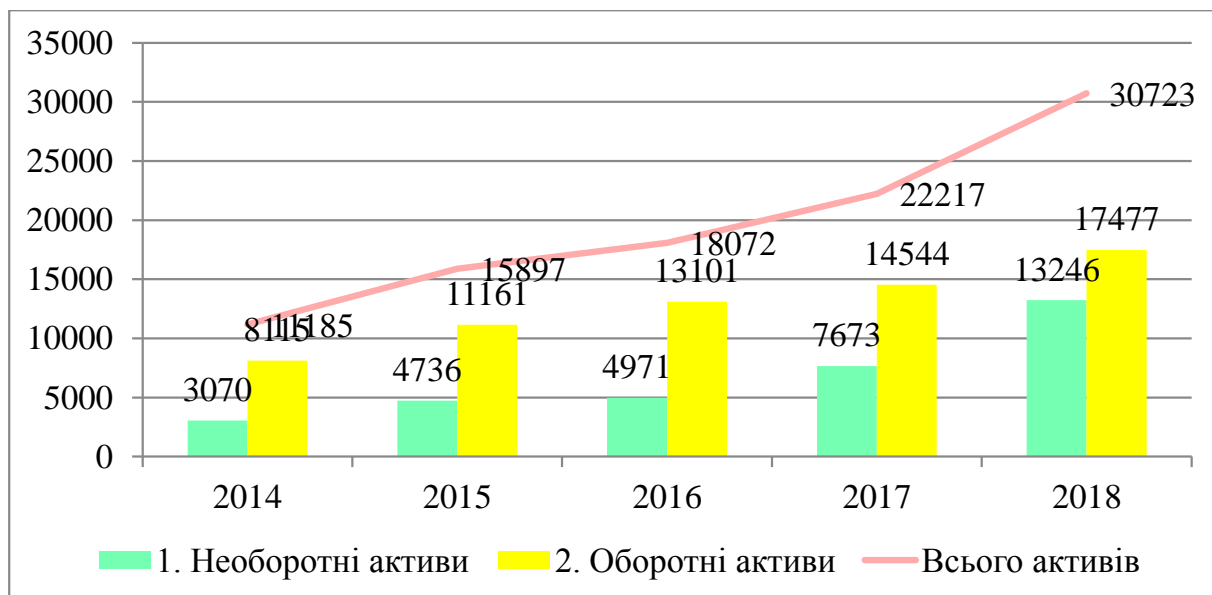

Рисунок 2. Динаміка активів підприємства та його компонент, тис.грн., 2014-2018 рр.

Нарощення вартості оборотних активів підприємства було пов'язано із розширенням сегментів роботи ПСГП ім.Шевченка.

Що стосується необоротних активів, загальна вартість необоротних активів постійно зростала, що, звичайно, оцінюється як позитивна тенденція. Зростання у період 2014-2015 рр. більш ніж на 54% від показника 3070 тис.грн. до 4736 тис.грн. відбувалося переважно за рахунок збільшення вартості наявних у підприємства основних засобів (від 2082 тис.грн. у 2014 р. до 3685 тис.грн. у 2015 р.). Збільшення вартості необоротних активів пояснюється вкладеннями у основні засоби, що підвищило рівень технологічності діяльності підприємства. Також, зросла вартість довгострокових біологічних активів як основного джерела та результату діяльності.

Аналіз фінансових результатів діяльності ПСГП ім.Шевченка, який детально описано у Розділі 2, показав наступне (Табл.1).

Таблиця 1

Основні показники фінансових результатів діяльності ПСГП ім. Шевченка, тис.грн.

Показник	2014	2015	2016	2017	2018
Чистий дохід від реалізації продукції	11118	16475	19286	31649	34356
Собівартість реалізованої продукції	7816	10845	13415	21125	26518
Валовий прибуток	3302	5630	5871	10524	7838
Інші операційні доходи	122	14	30	155	352
Адміністративні витрати	388	483	686	901	1272
Витрати на збут	0	0	0	948	1575
Інші операційні витрати	0	0	0	198	75
Фінансовий результат від операційної діяльності	3036	5161	5215	8632	5268
Фінансові витрати	33	0	487	169	470
Інші витрати	0	0	548	2188	445
Чистий фінансовий результат (прибуток)	3003	5161	4180	6275	4353

Найбільше абсолютне відхилення чистого фінансового результату (прибутку) спостерігалось в період 2014-2015 рр. (+2158 тис.грн.), падіння – 2017-2018 рр. (-1922 тис.грн.). Такий значний спад був зумовлений непропорційним зростанням собівартості реалізованої продукції з чистим доходом від реалізації, тобто собівартість зростала більш швидкими темпами ніж виручка. Таким чином валовий прибуток впав на 2686 тис.грн. в аналізованому періоді.

Отже, чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зріс на 209%, в той час коли собівартість реалізованої продукції збільшилася на 239%, що становить 18702 тис.грн. У зв'язку із тим, що витрати зростали швидше, ніж доходи підприємства, валовий прибуток у період 2014-2018 рр. збільшився на 137% (від 3302 тис.грн. у 2014 р. до 7838 тис.грн. у 2018 р.). Даний показник міг би бути значно більшим, якщо би період 2017-2018 рр. не завершився зниженням рівня валового прибутку на 2686 тис.грн. (-26%).

У розділі 3 «Шляхи вдосконалення механізмів стратегічного планування на ПСГП ім.Шевченка» здійснено розробку універсальної процедури стратегічного планування підприємства. Вона передбачає послідовне проходження наступних етапів:

1. Аналіз середовища функціонування підприємства, які мають найбільший вплив на результуючі показники роботи
2. Аналіз показників господарської діяльності підприємства
3. Моделювання сценаріїв розвитку
4. Ухвалення та реалізація стратегічного плану
5. Аналіз ефективності реалізованих заходів (рис.3).

Таблиця 2

Етапи стратегічного планування підприємства

Етапи стратегічного планування підприємства	Характеристика етапу стратегічного планування підприємства
Етап 1. Аналіз середовища функціонування підприємства, які мають найбільший вплив на результуючі показники роботи	Слід уважно підходити до вибору чинників зовнішнього середовища, які мають прямий або опосередкований вплив на підприємство. Варто зосередитися лише на найбільш важливих для суб'єкта господарювання факторах. Крім того важливим є якісне інформаційне забезпечення даного етапу.
Етап 2. Аналіз показників господарської діяльності підприємства	Чим більш детально проведений аналіз господарської діяльності підприємства, тим чіткіше можна сформулювати основу для прийняття подальших управлінських рішень та розробки стратегічних альтернатив.
Етап 3. Моделювання сценаріїв розвитку	Варто сформулювати економіко-математичні моделі сценаріїв розвитку при зміні вхідних параметрів економічної системи. Бізнес-моделювання повинно бути застосоване до сфер діяльності підприємства, які найбільш відчутні для кінцевого результату роботи.

Етап 4. Ухвалення та реалізація стратегічного плану	Стратегічний план повинен бути сформульований максимально чітко та доведений до усіх осіб, які відповідальні за окремі частини його виконання. Повинна також бути розроблена процедура внесення коректив та змін у план з метою підвищення його ефективності.
Етап 5. Аналіз ефективності реалізованих заходів	Порівняння досягненості запланованих цільових орієнтирів є заключним етапом стратегічного планування, яким повинен закінчуватися один етап стратегічного планування і починатися новий.

Джерело: власна розробка

Описано виконавців кожного етапу стратегічного планування, а також окреслено їх бажані результати.

В межах стратегічного планування пропонується формування бізнес-моделей ключових напрямків діяльності підприємства, що знайшло своє вираження у формуванні моделі оптимізації асортиментної політики ПСГП ім.Шевченка методом АВС-аналізу.

	A	B	C	D	E
1	Код продукції	Виручка від реалізації	Питома вага, %	Накопичена частка, %	Група
2	9	326	1,02	100,00	C
3	10	465	1,45	98,98	C
4	7	865	2,70	97,53	C
5	8	870	2,72	94,83	B
6	3	2100	6,55	92,12	B
7	4	2654	8,28	85,56	B
8	6	3265	10,19	77,28	A
9	1	6750	21,07	67,09	A
10	2	6890	21,51	46,02	A
11	5	7854	24,51	24,51	A
12	ВСЬОГО	32039	100,00		
13					

Рисунок 3. Результати проведеного АВС-аналізу продукції підприємства

Виявлено, що найбільш прибутковими для підприємства є гречка, крупи ячмінні ячні, пшоно шліфоване, жито озиме. Реалізація цих видів продукції здійснює найбільший позитивний вплив на кінцевий показник виручки підприємства. Малоприбутковими видами продукції для підприємства виявилися силос, ріпак та кукурудза. Отримані результати повинні бути враховані підприємством при плануванні своєї діяльності на наступні роки. Вона є універсальною і може бути застосована й для інших років. Такий аналіз дасть змогу простежити «вигідність» вирощування конкретних культур з метою пошуку «вузьких» місць виробництва.

Однією із форм бізнес-моделювання запропоновано використовувати модель Canvas для проекту вирощування зелені в теплицях. Розраховано основні витрати по проекту, а також доходи, які можна отримати в результаті його реалізації.

У розділі 4 «Спеціальна частина» побудована матриця конкурентного профілю ПСГП ім.Шевченка та проведено порівнянні з основними конкурентами. Відповідно до проведених розрахунків, найвищу оцінку конкурентного профілю досліджуване підприємство отримало найвищий рівень. Проблемними критеріями, за якими підприємство «відстає» від найближчих конкурентів є умови доставки.

Таблиця 3

**Матриця конкурентного профілю ПСГП ім.Шевченка за якістю пшениці
(максимальний рейтинг – 10 балів)**

Ключовий фактор успіху	Коефіцієнт вагомості (Ki)	Продукція ПСГП ім.Шевченка		Продукція «Агрофірми „Білозірська“»		Продукція «Агрофірми „Волинь“»	
		Рейтинг (Pi)	Оцінка (Pi*Ki)	Рейтинг (Pi)	Оцінка (Pi*Ki)	Рейтинг (Pi)	Оцінка (Pi*Ki)
Ціна продукції	0,4	9	3,6	8	3,2	7	2,8
Відповідність нормативним показникам якості	0,3	8	2,4	8	2,4	6	1,8
Можливість зберігання	0,1	6	0,6	5	0,5	5	0,5
Доставка	0,2	7	1,4	8	1,6	7	1,4
Разом	1,0	-	8,0	-	7,7	-	6,5

У розділі 5 «Обґрунтування економічної ефективності» здійснено моделювання ефективності реалізації інвестиційного проекту ПСГП ім.Шевченка із вирощування зелені у теплицях. Виявлено, що оскільки практично при будь-яких поєднаннях грошових потоків отримані значення є від’ємними, підприємству потрібно підшукати можливості зниження вхідних витрат або можливості реалізації продукції з більшими вихідними потоками.

Також у даному розділі здійснено формалізацію процесів розподілу ресурсів підприємства через розробку та апробацію моделі їх оптимізації. Ввівши вхідні дані та певним чином адаптувавши модель до нових умов можна періодично проводити аналіз доцільності вирощування певних видів продукції за наявних ресурсних обмежень.

У розділі 6 «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» проаналізовано стан охорони праці на ПСГП ім.Шевченка, представлено комплекс заходів щодо запобігання та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру з врахуванням особливостей регіону, що проводиться на об’єкті. Також, проаналізовано організацію і особливості проведення досліджень з оцінки стійкості суб’єкта господарювання в надзвичайних ситуаціях. Здійснена розробка заходів щодо підвищення стійкості суб’єкта.

Зроблено висновок про відповідність заходів, що проводяться на підприємстві відповідним вимогам законодавства у цій сфері.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі наведені результати розробки ефективної бізнес-моделі для ПСГП ім.Шевченка як інструменту стратегічного планування підприємства. Отримані результати повністю демонструють виконання завдань та складають основу для наступних висновків:

1) Виявлено, що стратегічне планування є обов'язковим елементом управлінської роботи на підприємствах, адже саме стратегічно орієнтований підхід до діяльності є основою для зростання конкурентоспроможності підприємства на ринку. Стратегічне планування спрямоване в загальному на визначенні чітко вимірюваних орієнтирів роботи організації.

2) Розкрито особливості методичних підходів до стратегічного планування підприємства, зокрема подано сильні та слабкі сторони довгострокового планування, стратегічного планування на засадах визначення стратегічних центрів й зон господарювання і т.д.

3) Узагальнено підходи науковців до процесу бізнес-моделювання на підприємствах, зокрема подана класифікація бізнес-моделей (модель ціле покладання, організаційно-функціональна, інформаційна, ресурсна, бюджетна, процесна, матрична, компетентнісна), проаналізовано чинники зовнішнього та внутрішнього впливу на розробку бізнес-моделі.

4) Здійснено аналіз основних показників та результатів діяльності ПСГП ім.Шевченка, під час якого виявлено, що протягом періоду 2014-2018 рр. загальна вартість активів зростала від рівня 11185 тис.грн. у 2014 році до 30723 тис.грн. у 2018 році, тобто абсолютне відхилення становило за період 2014-2018 рр. становило 19538 тис.грн., а відносно – +174%. Найбільш помітні зміни у вартості активів підприємства були характерні для періоду 2017-2018 рр., коли цей показник зріс на 8506 тис.грн., а також у 2014-2015 рр., у яких відносно відхилення становило 42,13%. Найбільш помітне зростання обсягів дебіторської заборгованості перед підприємством спостерігалось в перл 2016-2017 рр. з рівня 131 тис.грн. до 218 тис.грн. У 2018 році вдалося дещо скоротити її величину до 205 тис.грн., проте, у відносних величинах це скорочення було незначним – всього 6%. Найбільше абсолютне відхилення чистого фінансового результату (прибутку) спостерігалось в період 2014-2015 рр. (+2158 тис.грн.), падіння – 2017-2018 рр. (-1922 тис.грн.). Такий значний спад був зумовлений непропорційним зростанням собівартості реалізованої продукції з чистим доходом від реалізації, тобто собівартість зростала більш швидкими темпами ніж виручка.

5) Розроблено універсальну процедуру процесу стратегічного планування ПСГП ім.Шевченка, яка зводиться до наступних етапів: аналіз середовища функціонування підприємства, які мають найбільший вплив на результуючі показники роботи; аналіз показників господарської діяльності підприємства; моделювання сценаріїв розвитку; ухвалення та реалізація стратегічного плану; аналіз ефективності реалізованих заходів.

6) Змодельовано систему оптимізації асортиментної політики ПСГП ім.Шевченка інструментами ABC-аналізу, який показав, що малоприбутковими

видами продукції для підприємства виявилися силос, ріпак та кукурудза і тому варто розглянути рішення на переорієнтацію діяльності на більш прибуткові культури.

7) Сформовано бізнес-модель Canvas для проекту вирощування зелені в теплицях як допоміжного виду діяльності підприємства (ідентифіковано сегменти споживачів, ціннісна пропозиція; канали, потоки надходження доходів; ключові ресурси; ключові види діяльності; ключові партнери; структура витрат.

8) Проаналізовано ринок сільського господарства в Україні та досліджено конкурентний профіль ПСГП ім.Шевченка шляхом співставлення сильних та слабких сторін в роботі; можливостей та загроз діяльності. Відповідно до проведених розрахунків, найвищу оцінку конкурентного профілю порівняно із основними конкурентами отримало ПСГП ім.Шевченка.

9) Проведено моделювання ефективності реалізації інвестиційного проекту ПСГП ім.Шевченка із вирощування зелені у теплицях. Виявлено, що оскільки практично при будь-яких поєднаннях грошових потоків отримані значення є від'ємними, слід вважати, що досліджуваний проект є неприйнятним для виконання. Практична цінність проведених розрахунків свідчить про дієвість запропонованої методики та необхідність її застосування при розробці будь яких інвестиційних проектів.

10) Формалізовано процеси розподілу ресурсів підприємства через розробку та апробацію моделі їх оптимізації інструментами MS Excel.

11) Проаналізовано окремі питання, що стосуються забезпечення охорони праці на підприємств та безпеки в надзвичайних ситуаціях, зокрема показано сукупність шляхів реагування відповідальних осіб підприємства на виникнення надзвичайних ситуацій та в процесах забезпечення охорони праці на ПСГП ім.Шевченка

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Стасюк В. Прибуток як економічна категорія та його роль в сучасних умовах / Володимир Стасюк // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції „Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах“ (5 квітня 2019 р.) / Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2019. — С.84-85.

АНОТАЦІЯ

Стасюк В. В. Ефективна бізнес-модель у підприємництві як інструмент стратегічного планування (на прикладі ПСГП ім.Шевченка). – Рукопис.

Дослідження на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль, 2019.

Об'єктом дипломної роботи є фінансовий стан ПСГП ім.Шевченка.

Метою роботи є розробка ефективної бізнес-моделі для ПСГП ім.Шевченка як інструменту стратегічного планування підприємства.

Інформаційну основу роботи складають наукові праці науковців-економістів, офіційні статистичні дані; науково-методична література; матеріали періодичних видань та ресурси мережі Internet.

У дипломній роботі досліджено суть стратегічного планування у підприємстві та ідентифікувати його місце у процесах стратегічного управління; розкрито особливості концепцій стратегічного планування через призму теоретичних поглядів та практичних інструментів реалізації; окреслено роль бізнес-моделювання в контексті стратегічного підходу до планування діяльності підприємства; здійснено аналіз основних показників та результатів діяльності підприємства; розроблено універсальну процедуру процесу стратегічного планування ПСГП ім.Шевченка; змодельовано систему оптимізації асортиментної політики ПСГП ім.Шевченка; сформовано бізнес-модель Canvas вирощування зелені в теплицях як допоміжний вид діяльності підприємства; проаналізовано ринок сільського господарства в Україні та дослідити конкурентний профіль ПСГП ім.Шевченка; проведено моделювання ефективності реалізації інвестиційного проекту ПСГП ім.Шевченка; формалізовано процеси розподілу ресурсів підприємства через розробку та апробацію моделі їх оптимізації.

Ключові слова: бізнес-модель, підприємництво, стратегічне планування.

SUMMARY

Stasyuk V.V. Efficient business model in entrepreneurship as a tool of strategic planning (Private agricultural company named after Shevchenko as a case study). - Manuscript.

Research for the master's degree in specialty 076 "Entrepreneurship, trade and exchange activities". - TNTU. - Ternopil, 2019.

The subject of the diploma work is the financial status of the Private agricultural company named after Shevchenko.

The purpose of the work is to develop an effective business model for Private agricultural company named after Shevchenko as a strategic planning tool for the enterprise.

The information base of the work consists of scientific works of scientists-economists, official statistics; scientific and methodological literature; periodicals and Internet resources.

The thesis examines the essence of strategic planning in business and identifies its place in strategic management processes; peculiarities of strategic planning concepts are revealed through the prism of theoretical views and practical tools of implementation; the role of business modeling in the context of strategic approach to enterprise planning is outlined; the analysis of the main indicators and results of the enterprise; a universal procedure for the strategic planning process of Shevchenko SSGP has been developed; the system of optimization of Private agricultural company named after Shevchenko assortment policy is modeled; the business model of Canvas growing greenhouses in greenhouses as an auxiliary activity of the enterprise is formed; analyzed the agricultural market in Ukraine and investigated the competitive profile of Private agricultural company named after Shevchenko; simulation of the effectiveness of the implementation of the investment project of Private agricultural company named after Shevchenko; processes of distribution of resources of the enterprise are formalized through development and approbation of the model of their optimization.

Keywords: business model, entrepreneurship, strategic planning.